

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de SRL „NG-Invest” și SRL „Serenda-Com” către Consiliul mun. Chișinău, Primarul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la anularea actelor administrative individuale și obligarea autorităților publice de a emite act administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3r-183/24
Nr. PIGD 2-21155328-01-3r-26072024)*

Depunerea apelului peste termenul prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. V. Sîrbu
Curtea de Apel Chișinău – jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

23 octombrie 2024

Textul corespunde cu originalul

Examinând în lipsa părților recursul depus de Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 octombrie 2021, SRL „NG-Invest” și SRL „Serenda-Com” au înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primarului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău cu privire la anularea actelor administrative individuale și obligarea autorităților publice de a emite act administrativ individual favorabil (f.d. 3-11, Vol. I).

2. Prin hotărârea din 30 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „NG-Invest” și SRL „Serenda-Com” către Consiliul mun. Chișinău, Primarul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la anularea actelor administrative individuale și obligarea autorităților publice de a emite act administrativ individual favorabil. S-au anulat deciziile nr. R21/1751AP din 30 iulie 2021 și nr.03-111/5484 din 21 septembrie 2021, emise de Primăria mun. Chișinău. S-a obligat Primarul mun. Chișinău să elibereze proprietarului SRL „Serenda-Com” și beneficiarului SRL „NG-Invest” certificatul de urbanism pentru proiectarea pe terenul de pe adresa mun. Chișinău, str. S. Lazo 19. Nr. cadastral 0100520.198, luând act de fișa de avizare eliberată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nr. 05/2-09/1152 din 12 martie 2021. În rest, pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 213, Vol. I; 1-42, Vol. III).

3. Pe 18 martie 2024, Nogai Veaceslav, în interesele Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 ianuarie 2024 (f.d. 44-52, Vol. III).

4. Prin încheierea din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de Consiliul mun. Chișinău și Primarul mun. Chișinău, pe motiv că, apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 78-83, Vol. III).

5. Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău prin intermediul poștei electronice, la data de 14 iunie 2024 a depus recurs, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate (f.d. 89-95, Vol. III).

6. În motivarea recursului recurentul a invocat dezacordul cu soluția instanței de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 24 alin. (1) din Codul administrativ:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

8. Art. 63 alin. (1) din Codul administrativ:

„Calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.”

9. Art. 65 alin. (1) din Codul administrativ:

„Dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împrumut se atribuie reprezentatului.”

10. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

11. Art. 232 alin. (1) din Codul administrativ:

„Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de **30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.”

12. Art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ:

„Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).”

13. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

14. Art. 241 alin. (3) din Codul administrativ:

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

15. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

16. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

17. Art. 243 alin. (2) din Codul administrativ:

„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

18. Art. 385 alin. (1) din Codul civil:

„Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 242 din Codul administrativ, instanța de recurs reține că recurenții au respectat acest termen, or, încheierea Curții de Apel Chișinău a pronunțată pe 11 iunie 2024, a fost expediată pentru notificare participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 12 iunie 2024 (f.d. 12, Vol. III). Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au depus recursul la 14 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 88, Vol. III).

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 243 alin. (2) din Codul administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

21. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în data de 21 octombrie 2021 SRL „NG-Invest” și SRL „Serenda-Com” au depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primarul mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind anularea actelor administrative individuale și obligarea autorităților publice de a emite act administrativ individual favorabil.

22. Prin hotărârea din 30 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „NG-Invest” și SRL „Serenda-Com” către Consiliul mun. Chișinău, Primarul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la anularea actelor administrative individuale și obligarea autorităților publice de a emite act administrativ individual favorabil. S-au anulat deciziile nr. R21/1751AP din 30 iulie 2021 și nr.03-111/5484 din 21 septembrie 2021, emise de Primăria mun. Chișinău. S-a obligat Primarul mun. Chișinău să elibereze proprietarului SRL „Serenda-Com” și beneficiarului SRL „NG-Invest” certificatul de urbanism pentru proiectare pe terenul de pe adresa mun. Chișinău. str. S. Lazo 19. Nr. cadastral 0100520.198, luând act de fișa de avizare eliberată de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nr. 05/2-

09/1152 din 12 martie 2021. În rest, pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 213, Vol. I; 1-42, Vol. III).

23. Pe 18 martie 2024, Nogai Veaceslav, în interesele Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 30 ianuarie 2024 (f.d. 44-52, Vol.III).

24. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 11 iunie 2024 a declarat inadmisibil apelul depus de Consiliul mun. Chișinău și Primarul mun. Chișinău, deoarece apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

25. Efectuând controlul judiciar al încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelului a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(1).

26. Articolul 232 din Codul administrativ reglementează procedura de depunere a apelului, stabilind că acesta trebuie să fie depus la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată, într-un termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cu excepția cazurilor în care legea prevede un termen mai scurt.

27. Completul de judecată menționează că această normă impune obligația apelantului de a respecta termenul legal, asigurând astfel continuitatea și eficiența procesului judiciar. De asemenea, instanța de judecată care a emis hotărârea contestată are obligația de a transmite apelul, împreună cu dosarul judiciar, instanței de apel după motivarea hotărârii.

28. La rândul său, articolul 236 alin. (1) din Codul administrativ instituie obligația instanței de apel de a examina din oficiu admisibilitatea apelului, ceea ce înseamnă că, înainte de a începe analiza fondului cauzei, instanța trebuie să verifice dacă apelul respectă toate condițiile de formă și termen. Astfel, dacă instanța constată că apelul nu îndeplinește aceste cerințe, el poate fi declarat inadmisibil printr-o încheiere care poate fi atacată cu recurs. Această procedură are scopul de a filtra apelurile care nu respectă condițiile legale, evitând astfel suprasolicitarea instanțelor cu cereri nejustificate sau tardive.

29. Mai mult, articolul 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ specifică unul dintre cazurile principale în care apelul este declarat inadmisibil: dacă a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1). Această dispoziție subliniază importanța respectării termenelor

procedurale, care sunt esențiale pentru asigurarea bunei administrări a justiției și a securității juridice. Termenele sunt peremptorii și, în general, nerespectarea lor duce la pierderea dreptului de a exercita o cale de atac, cu excepția cazurilor în care repunerea în termen este justificată de circumstanțe excepționale.

30. Analizând prevederile legale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție statuează că depunerea apelului în termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii este o cerință imperativă prevăzută de lege. Nerespectarea acestui termen, fără a solicita repunerea în termen și fără a prezenta probe care să justifice imposibilitatea respectării termenului, conduce la inadmisibilitatea apelului, conform art. 236 alin. (2) lit. d). Acest cadru legal urmărește să asigure disciplina procesuală și să prevină întârzierile nejustificate în soluționarea litigiilor.

31. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

32. Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Astfel, art. 232 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – ***de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.***

33. Coroborând prevederile art. 63 alin. (1) din Codul administrativ cu art.385 alin. (1) din Codul civil se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice pronunțării dispozitivului hotărârii, adică ziua de 31 ianuarie 2024, iar ultima zi fiind data de 29 februarie 2024, ora 24:00.

34. Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că reprezentanții Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău nu s-au conformat prevederilor art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, or apelul a fost depus abia pe 18 martie 2024.

35. Astfel, este în afara oricărui dubiu că reprezentanții Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău nu au depus apelul în termenul legal prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, deși, de la

momentul pronunțării dispozitivului hotărârii a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta apelul în interiorul termenului legal.

36. Cu referire la argumentul adus de reprezentantul recurenților cu privire imposibilitatea formulării cererii de repunere în termen, Completul de judecată nu constată existența impedimentelor pentru înaintarea unei astfel de cereri. Or, nu s-au constatat obstacole care să-l împiedice să acționeze în acest sens.

37. Instanța de recurs subliniază, de asemenea, că, așa cum a constatat corect instanța de apel, partea apelantă a fost reprezentată, pe parcursul judecării cauzei în primă instanță, nu doar de funcționarul Veaceslav Nogai, ci și de Corcimari Svetlana. În acest context, reprezentanții Primarului și Consiliului Municipal nu și-au îndeplinit în mod corespunzător obligațiile de serviciu, și nu au formulat la timp o cerere de apel.

38. În urma celor constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

39. În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, reprezentanții Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău urmau să îndeplinească obligațiile cu bună-credință.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenul prevăzut de lege, ori termenul de depunere a apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al reprezentanților Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

40. Astfel, prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, reprezentanții Consiliului mun. Chișinău și Primarului mun. Chișinău fiind părți a procesului, aveau obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte apelul în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală,

declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (1) coroborat cu art.236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

41. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

42. Astfel, soluția instanței de apel, de a declara apelul inadmisibil, este în concordanță cu prevederile art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, or termenul de depunere a apelului este imperativ, iar prelungirea acestuia prin explicarea lacunele apelului, ar încălca principiul securității raporturilor juridice.

43. Sub acest aspect completul de judecată notează că legiuitorul a instituit termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

44. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

45. În lumina acestor circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de Consiliul mun. Chișinău și Primarul mun. Chișinău împotriva hotărârii din 30 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

46. Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

47. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău împotriva încheierii din 11 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă